

Sygnatura akt VI Ka 386/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **2 czerwca 2015** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Marcin Schoenborn

Protokolant Marzena Mocek

przy udziale -

po rozpoznaniu w dniu 2 czerwca 2015 r.

sprawy **A. S.** ur. (...)w S.,

syna C. i A.

obwinionego z art. 9§1 kw w zw. z art. 92§1 kw i art. 97 kw w zw. z art. 49 ust. 1 Ustawy - Prawo o ruchu drogowym na skutek apelacji wniesionych przez obwinionego i jego obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 20 lutego 2015 r. sygnatura akt IX W 1172/13

na mocy art. 437 kpk i art. 438 kpk w zw. z art. 109 § 2 kpw, art. 636 § 1 kpk w zw. z art. 119 kpw

1. zmienia zaskarżony wyrok w pkt 3 w ten sposób, iż z podstawy prawnej zawartego w nim rozstrzygnięcia eliminuje art. 118 § 2 kpw;
2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;
3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata A. D. kwotę 516,60 zł (pięćset szesnaście złotych i sześćdziesiąt groszy) obejmującą kwotę 96,60 zł (dziewięćdziesiąt sześć złotych i sześćdziesiąt groszy) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony z urzędu obwinionego w postępowaniu odwoławczym;
4. zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa wydatki postępowania odwoławczego w kwocie 566,60 zł (pięćset sześćdziesiąt sześć złotych i sześćdziesiąt groszy) oraz wymierza mu opłatę za II instancję w wysokości 30 (trzydzieści) złotych.

sygn. akt VI Ka 386/15

UZASADNIENIE

Straż Miejska w G. skierowała do Sądu Rejonowego w Gliwicach wniosek o ukaranie A. S. obwiniając go o popełnienie wykroczenia z art. 9 § 1 kw w zw. z art. 92 § 1 kw i art. 97 kw w zw. z art. 49 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (tekst jednolity Dz.U. z 2012 r. poz. 1137 z późn. zm., dalej: prd) polegającego na tym, że w dniu 19 czerwca 2013 r. około godziny 10:25 w G. na (...)jako kierujący pojazdem marki P. o nr rej. (...) zaparkował pojazd za znakiem drogowym B-36 (zakaz zatrzymywania się) oraz na ścieżce rowerowej.

Po wszczęciu postępowania o ten czyn w dniu 2 września 2013 r. i ostatecznie przeprowadzeniu rozprawy głównej, Sąd Rejonowy w Gliwicach wyrokiem zaocznym z dnia 20 lutego 2015 r. sygn. akt IX W 1172/13 uznał obwinionego A. S. za winnego popełnienia wykroczenia z art. 92 § 1 kw w zw. z art. 17 § 2 kw polegającego na tym, że w dniu 19 czerwca 2013 r. w G. na (...) jako kierujący pojazdem marki P. o nr rej. (...) nie zastosował się do znaku drogowego B-36 (zakaz zatrzymywania się) oraz jednocześnie wykroczył przeciwko innym przepisom ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym zatrzymując pojazd na drodze dla rowerów, przy czym w chwili czynu miał znacznie ograniczoną zdolność do pokierowania swoim postępowaniem i na mocy art. 17 § 2 kw odstąpił od wymierzenia mu za to kary (pkt 1). Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. D. kwotę 265,68 złotych, w tym podatek VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej obwinionemu z urzędu (pkt 2). W końcu z powołaniem się na art. 118 § 1 i 2 kpw oraz art. 119 kpw w zw. z art. 21 pkt 1 i art. 5 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa wydatki w kwocie 1.210,68 złotych oraz opłatę w wysokości 30 złotych (pkt 3).

Apelację od powyższego wyroku złożyli obwiniony oraz jego obrońca. Obrońca zaskarżając orzeczenie w całości na korzyść obwinionego zarzucił mu:

5. błędne ustalenie przez Sąd I instancji polegające na dowolnym przyjęciu, że obwiniony zatrzymał pojazd na drodze dla rowerów i nie zastosował się do znaku drogowego B-36,
6. naruszenie art. 118 § 1 kpw przez przyjęcie, że obwiniony jako skazany winien być obciążony kosztami postępowania.

Z powołaniem się zaś na te zarzuty obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie obwinionego, ewentualnie uchylenie pkt 3 zaskarżonego wyroku i obciążenie Skarbu Państwa kosztami postępowania.

Z kolei obwiniony w piśmie procesowym potraktowanym jako apelacja zakwestionował w ogólności legalność działania sądów w Polsce, a także kompetencje do orzekania osób powołanych przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa do pełnienia urzędu sędziego.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, jako właściwy sąd odwoławczy zgodnie z art. 14 § 1 pkt 1 kpw, zważył, co następuje.

Apelacje okazały się skuteczne o tyle, że w następstwie ich wywiedzenia należało skorygować zaskarżony wyrok w zakresie podstawy prawnej zawartego w nim rozstrzygnięcia o kosztach.

Apelacja obwinionego nie zawierała żadnych merytorycznych argumentów, a opierała się na twierdzeniu, iż Sąd Rejonowy w Gliwicach w składzie orzekającym w niniejszej sprawie, w którym zasiadała sędzia tego sądu powołana do pełnienia urzędu przez Prezydenta RP, nie miał kompetencji do orzekania w niej w związku ze złożonym przeciwko niemu wnioskiem o ukaranie przez Straż Miejską w G.. Uważa bowiem obwiniony, że sądy w Polsce, w których orzekają osoby posiadające formalnie status sędziego, działają nielegalnie. Z takim stanowiskiem obwinionego o tyle nie sposób polemizować, iż jest ono wyrazem nie akceptacji obowiązującego porządku prawnego określającego ustrój sądownictwa powszechnego i jego kompetencje. Należy więc poprzestać na tym, iż Sąd Rejonowy w Gliwicach funkcjonuje zgodnie z przepisami Konstytucji RP oraz ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r. Nr 133 z późn. zm.:dalej: usp), a w obszarze jego właściwości w myśl kolejno wydawanych aktów wykonawczych do art. 21 ust. 1 usp znajduje się miasto G.. Sędziowie powołani do piastowania tego urzędu przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa na czas nieoznaczony na mocy art. 179 Konstytucji RP oraz art. 55 ust. 1 i 2 usp, którym zgodnie z art. 55 ust. 3 usp wraz z powołaniem do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wyznaczył miejsce służbowe (siedzibę) w Sądzie Rejonowym w Gliwicach, są uprawnieni do orzekania w sprawach zawisłych przed tym sądem. Jednym z takich sędziów jest SSR Agnieszka Woźniak, która stosownie do art. 13 § 1 kpw była uprawniona orzekać jednoosobowo na rozprawie w sprawie obwinionego, po tym jak sprawa ta została przydzielona do jej referatu przez uprawniony organ sądowy w trybie art. 49 ust. 1 Regulaminu urzędowania sądów powszechnych. Trzeba też zaznaczyć, że Sąd Rejonowy w Gliwicach był rzeczowo i miejscowo właściwy do orzekania w sprawie o wykroczenie zarzucone

obwinionemu jako popełnione na terenie miasta G. (art. 9 § 1 kpw, art. 31 § 1 kpw w zw. z art. 11 § 1 kpw), a Straż Miejska w G. była w niej zgodnie z art. 17 § 3 kpw uprawnionym oskarżycielem, skoro złożyła wniosek o ukaranie, a wcześniej wykroczenie to ujawniła w zakresie swego działania, wykonując na terenie miasta G. czynności kontroli ruchu drogowego względem uczestnika ruchu naruszającego przepisy o zatrzymaniu lub postoju pojazdów (art. 129b ust. 1, ust. 2 pkt 2 lit. a, ust. 3 pkt 4 prd w zw. z art. art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych; tekst jednolity Dz.U. z 2013 r. poz. 1383 z późn. zm.; dalej: usg).

Co się zaś tyczy apelacji obrońcy, należy wyraźnie zaznaczyć, że Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne odnośnie naruszenia przez obwinionego przepisów ruchu drogowego o zatrzymaniu pojazdu w związku z niezastosowaniem się do znaku drogowego B-36 zakazującego zatrzymywania się oraz zatrzymaniem pojazdu wbrew zakazowi określonymu w art. 49 ust. 1 pkt 11 na drodze dla rowerów. Tak naprawdę obrońca tych ustaleń też nie kwestionował, a jedynie twierdził, iż nie były one kompletne, albowiem Sąd Rejonowy nie dociekał przyczyn włączenia świateł awaryjnych w zatrzymanym w niedozwolonym miejscu przez obwinionego pojeździe a sugerował on, iż mogło być to konsekwencją awarii auta. Nic bardziej błędnego, kiedy Sąd I instancji wyraźnie ustalił, że przyczyną zatrzymania przez obwinionego kierowanego przez niego pojazdu w niedozwolonym miejscu na (...) w G. ok. godz. 10:25 było załatwienie sprawy w pobliskim Urzędzie Miejskim w G.. Wynika to najzupełniej jasno z pisemnych motywów zaskarżonego wyroku i ma pełne oparcie w zgromadzonym materiale dowodowym, a to w zeznaniach strażników miejskich, którzy zarzucone obwinionemu wykroczenie ujawnili, w szczególności w relacji M. M.. Wyraźnie wskazał on, że obwiniony przyznał się, że działania interweniujących strażników miejskich poprzedził wizytą w Urzędzie Miejskim w G., gdzie załatwiał sprawę. W żadnym momencie nie twierdził też wobec nich, by przyczyną zatrzymania pojazdu w niedozwolonym miejscu była awaria auta, a jedynie polemizował z ich uprawnieniami. W tych okolicznościach nie ma najmniejszych podstaw, by twierdzić, że włączenie przez niego świateł awaryjnych miało inny cel, jak tylko pozorowanie awarii auta w sytuacji uświadamiania sobie jego zatrzymania w niedozwolonym miejscu. Zasady logiki oraz wskazania doświadczenia życiowego wyłącznie tego rodzaju wytłumaczenie tej sytuacji podpowiadają.

W tych warunkach, kiedy z korzyścią dla obwinionego ustalone zostało z wykorzystaniem wiedzy specjalistycznej z zakresu psychiatrii i psychologii, iż w pełni rozumiejąc znaczenie swego czynu, miał w znacznym stopniu ograniczoną zdolność pokierowania swoim postępowaniem, nie mogło zatem budzić najmniejszych wątpliwości przypisanie mu z zastosowaniem reguły z art. 9 § 1 kw popełnienia wykroczenia kwalifikowanego jedynie z art. 92 § 1 kw w zw. z art. 17 § 2 kw, nawet jeśli jednocześnie tym samym czynem wyczerpał on znamiona zagrożonego łagodniejszą karą wykroczenia stypizowanego w art. 97 kw.

Z uwagi na kierunek zaskarżenia nie sposób mieć było też zastrzeżeń do orzeczenia o odstąpieniu od wymierzenia obwinionemu kary, na co zezwalał Sądowi Rejonowemu przepis art. 17 § 2 kw.

Wbrew przekonaniu obrońcy Sąd Rejonowy zasadnie obciążył również obwinionego wydatkami określonymi ryczałtowo w kwocie 100 złotych w § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 r. w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2001 r. Nr 118 poz. 1269) oraz nieobjętymi ryczałtem zgodnie z art. 118 § 3 kpw powstałymi w postępowaniu należnościami osób powołanych do wydania opinii w kwotach 189 złotych, 181 złotych, 475 złotych i należnościami ustanowionego z urzędu obrońcy w kwocie 265,68 złotych, a także określoną w art. 5 w zw. z art. 21 pkt 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych opłatą w wysokości 30 złotych należną w przypadku odstąpienia od wymierzenia kary.

Zgodnie z art. 118 § 1 kpw w razie skazania obwinionego obciąża się zryczałtowanymi wydatkami postępowania oraz innymi należnościami, o których mowa w art. 118 § 3 kpw, jeżeli należności te powstały w postępowaniu. Natomiast w myśl art. 627 kpk w zw. z art. 616 § 2 kpk stosowanych odpowiednio w postępowaniu w sprawach o wykroczenia z mocy art. 119 kpw, w razie skazania obwinionemu wymierza się również opłatę.

Uznanie obwinionego za winnego popełnienia wykroczenia z jednoczesnym odstępniem od wymierzenia kary jest niewątpliwie skazaniem. Skazanym w rozumieniu art. 118 ust. 1 kpw, jak i art. 627 kpk, jest osoba, wobec której wydano wyrok skazujący (również w pierwszej instancji), w tym także jeżeli odstąpiono od wymierzenia kary (por. S. Steinborn: Komentarz do art. 627 kpk, LEX/el 2013). Tymczasem z art. 82 § 2 kpw wynika wprost, że wyrokiem skazującym będzie wyrok zawierający dokładne określenie przypisanego obwinionemu czynu oraz jego kwalifikacji prawnej, a także rozstrzygnięcie o karze, którym jest przecież również odstąpienie od jej wymierzenia. Niczego w tym zakresie nie zmienia skazanie obwinionego za wykroczenie popełnione w warunkach ograniczonej w stopniu znacznym poczytalności.

Jednocześnie mając na względzie wysokość dochodów uzyskiwanych przez obwinionego (ok. 5.000 złotych netto miesięcznie) oraz jego sytuację rodzinną (na utrzymaniu pozostaje jedynie żona, dzieci są dorosłe i samodzielne) nie było najmniejszych podstaw do zwolnienia go od ponoszenia wydatków i opłaty po myśli art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 119 kpw. Ich uiszczenie nie będzie bowiem dla niego zbyt uciążliwe.

W rozstrzygnięciu o kosztach Sąd Rejonowy błędnie jednak powołał przepis art. 118 § 2 kpw, gdy niewątpliwie go nie zastosował. Przepis ten ma zastosowanie jedynie w przypadku uniewinnienia obwinionego lub umorzenia postępowania, co niewątpliwie nie nastąpiło. Zgodnie zaś z art. 413 § 1 pkt 6 kpk w zw. z art. 82 § 1 kpw w wyroku wskazuje się jedynie zastosowane przepisy. Tego rodzaju uchybienie mające wpływ na treść zaskarżonego wyroku doprowadziło więc do jego korekty dokonanej w granicach zaskarżenia i bez przełamania jego kierunku (jest ona w istocie ambiwalentna z punktu widzenia interesów obwinionego), a polegającej na wyeliminowaniu art. 118 § 2 kpw z podstawy rozstrzygnięcia zawartego w pkt 3.

Nie znajdując natomiast innych uchybień, niż podniesione w apelacji oraz dostrzeżonej z urzędu obraży art. 413 § 1 pkt 6 kpk w zw. z art. 82 § 1 kpw, w szczególności tych podlegających uwzględnieniu niezależnie od kierunku i granic zaskarżenia orzeczenia, Sąd odwoławczy zaskarżony wyrok w pozostałej części utrzymał w mocy.

Zasądzając koszty obrony z urzędu w postępowaniu odwoławczym, wobec ich nieopłacenia przez obwinionego i złożenia stosownego wniosku przez jego obrońcę, Sąd odwoławczy kierował się uregulowaniami art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze oraz § 14 ust. 2 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. W konsekwencji objęły one wynagrodzenie należne za postępowanie przed Sądem Okręgowym jako Sądem II instancji z uwzględnieniem podatku VAT.

Nieuwzględnienie zaś w istocie apelacji wywiedzionych na korzyść obwinionego, zgodnie z art. 636 § 1 kpk mającym odpowiednie zastosowanie w procedurze wykroczeniowej z mocy art. 119 kpw skutkować musiało również obciążeniem go zryczałtowanymi wydatkami postępowania odwoławczego ustalonymi w wysokości określonej w § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 r. w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2001 r. Nr 118 poz. 1269) oraz należnościami ustanowionego z urzędu obrońcy w postępowaniu odwoławczym, a także opłatą w wysokości należnej za pierwszą instancję.